

in aliis explicationibus declaratum est. Quomodo vero aliqui habitus possint etiam inter gratias gratis datas numerari, et ad hanc reduci, dicam in sequentibus.

15. *Gratia sanitarum et operatio virtutum proponuntur sub gratia faciendi miracula a D. Thoma. — Convenientia et discrimen.* — Quarto loco ponit Paulus gratiam sanitarum, et in quinto operationem virtutum, quas duas sub gratias faciendi miracula comprehendit D. Thomas 2. 2, quæst. 178. Quia collatio sanitatis non pertinet ad gratiam, nisi quatenus aliquo modo virtutem naturalem superante fit: quia aliter facta neque est proprium opus Dei, neque ad confirmandam fidem potest esse efficax, cum etiam peritus medicus possit sanitatem efficere, et multo magis dæmon interdum possit veram sanitatem ita conferre, ut facta miraculose appareat, cum tamen miraculum non sit, quia per solam virtutem causarum naturalium, scientia et virtute dæmonis applicatarum, fiet. Vera igitur gratia sanitatis miraculose operatur sanitatem: ergo comprehenditur sub generali gratia faciendi miracula. Operatio autem virtutum, si in tota sua generalitate sumatur, idem est quod gratia miraculorum. Nam, ut ibi dicit D. Thomas, art. 1, ad 3, miracula dicuntur virtutes, quæ fiunt per virtutem superantem facultatem causarum naturalium: ergo operatio virtutum et miraculorum eadem est: ergo comprehendit sub se operationem miraculosam sanitatis. Duobus autem modis possunt considerari hæc opera: primo, ut sunt prodigia quædam, seu effectus supernaturales in modo quo fiunt; et hoc modo non distinguitur gratia sanitatis ab aliis miraculis formaliter, seu in communi ratione operis superantis naturam, sed materialiter in re effecta, vel secundum magis et minus in excessu naturalium facultatum. Secundo modo, considerari possunt in ratione signi, seu in utilitate quam habent ad confirmandam fidem: et in hoc gratia sanitarum hoc habet speciale, quod, præter operationis seu effectus admirationem, confert utilitatem recipientibus, et ex hac parte animum conciliat et affectum inducit, quod multum ad doctrinam suadendam juvat.

16. *Obstaculum. — Respondetur tripliciter.* — Dices: etiam expulsio dæmonis est magnum beneficium et utilitas ejus a quo ejicitur, et resuscitatio mortui est multo majus bonum quam sanitas, et tamen hæc non separantur ab operatione virtutis, sed in eis maxime ponunt

exempla Oecumenius, Ambros., Anselm. et Hieronymus ibi. Verumtamen necesse non est exactam rationem in his omnibus servare, nam fortasse Paulus sine speciali mysterio illa enumeravit, quæ tunc occurrerunt, et ad rem conferebant, et sufficiebant, etiamsi potuissent aliis modis commemorari. Dicit vero potest sub gratia sanitarum comprehendere omnia beneficia corporalia, quibus homo a quacumque vexatione vel miseria corporis liberatur, et ita ibi comprehendere etiam resuscitationem mortuorum, et expulsionem dæmonum: sub operatione autem virtutum indicari supplicia, vel nocuenta visibilia, quæ miraculose interdum operatur fidei magister, ut ad verbum Petri mortui sunt Ananias et Saphira, Actor. 5; et ad verbum Pauli excæcatus Elimas, Actor. 13, ut Chrysostomus et Græci ibi interpretantur. Verisimilius autem est gratiam sanitarum solum significare quod verbi proprietates præ se fert, curationes miraculosas a morbis corporis, sub operatione autem virtutum omnia alia opera miraculosa, quæ aliquo modo supernaturalia sint, et vel circa homines, vel circa res alias sensibiles fiunt, Apostolum comprehendisse, solumque sanitatem ab aliis operibus distinxisse, et in propria specie (ut sic dicam) illam nominasse, quia et frequentior, et notior, magisque sensibilis existit.

17. *Alia discriminis ratio inter hæc.* — Potest item alia ratio reddi, quia gratia sanitarum interdum permanenter, et per modum habitus, solet aliquibus concedi, ut habet Ecclesiæ traditio et morale experimentum; operatio autem aliarum virtutum vel signorum non ita conceditur, sed transeunter in occurrentibus occasionibus, prout Deus vult. In qua differentia est advertendum, duobus modis posse intelligi has gratias dari per modum habitus seu permanenter: uno modo, physice, ac per se, quod tunc fieret quando daretur homini aliqua permanens qualitas, quæ esset principium per se sanationis, vel operationis miraculose; alio modo potest id intelligi tantum moraliter, seu ex decreto, ac stabili deputatione Dei. Non est ergo differentia illa priori modo intelligenda, quia neutra istarum gratiarum potest illo modo dari permanenter, ut D. Thomas dicto art. 1 docet, et in loco statim citando late disputatum a nobis est. Intelligitur ergo posteriori modo, quia Deus aliquibus concedit gratiam conferendi sanitatem, vel indefinite, vel in aliquibus specialibus morbis, ut decreverit, ad tactum illorum, vel aliam

similem actionem, sanitatem mirabiliter operari. Itaque licet virtutem intrinsicam non conferat, paratus est ad præbendum semper auxilium necessarium ad talem effectum: ad alia vero miracula faciendâ non solet esse ita paratus, nec in arbitrio hominis illa constituere. Non quia hoc repugnet, sed quia noluit Deus, neque necessarium reputavit hanc gratiam illo modo puris hominibus præbere. Dico autem *puris hominibus*, quia Christo, ut homini, seu humanitati ejus, etiam hoc modo data est permanenter operatio virtutum, quia libera sua voluntate poterat miracula operari, quoties opportunum judicaret, et ad hoc semper habebat paratum necessarium divinitatis concursus, etiamsi humanitati nulla esset qualitas permanens indita, quæ physicum principium esset miraculorum, ut in 1 tom. 3 part., disput. 3, sect. 2 et sequentibus late tractatum est.

18. *Objectio ex sacra Scriptura.* — Dices non tantum gratiam sanitarum, sed etiam miraculorum, communicatam esse permanenter, saltem posteriori modo supra declarato, Apostolis, et primis prædicatoribus fidei. Nam, Luc. 9, Christus Dominus, etiam ante mortem suam, convocatis duodecim Apostolis, dedit illis virtutem et potestatem super omnia dæmonia, et ut languores curarent; et Matth., cap. 10, addit dixisse Christum ad Apostolos: *Infirmos curate, mortuos suscite, leprosos mundate, dæmones ejicite, gratis accepistis, gratis date.* Ubi liberalis usus illius potestatis et gratiæ illis commendatur: ergo supponitur accepisse illos illam gratiam gratis datam permanenter, et suo arbitrio subjectam. Et hoc significavit Petrus, Actor. 3, cum dixit claudo: *Argentum et aurum non est mihi; quod autem habeo, hoc tibi do: in nomine Jesu Christi surge, et ambula.* Quæ verba plena sunt domini, et permanentis potestatis. Item hæc potestas data videtur Moysi ad mirabilia faciendâ, Exod. 3 et 4, eodem permanenti modo; nam usus ejus positus fuit in ejus libera facultate, et ideo dixit ad illum Deus: *Vade, ut omnia ostensa, quæ posui in manu tua, facias coram Pharaone.*

19. *Responsio.* — Respondeo, negari non posse quin aliquo modo fuerit operatio virtutum posita in potestate et arbitrio Apostolorum: nam sicut Moysi data est ad stabilendam legem veterem, et educendum populum de Ægypto, majori ratione, excellentior ac major potestas faciendâ miracula data est Apostolis ad fidem Evangelicam in mundum introdu-

cendam, et ideo de illis scriptum est Marc. ultim: *Euntes prædicaverunt ubique, Domino cooperante, et sermonem confirmante sequentibus signis.* Nihilominus tamen semper usus illius potestatis pendeat ex actuali motione prævia Spiritus sancti: non enim poterant Apostoli miracula facere pro arbitrio suo, sine ulla limitatione, sed quando judicabant miraculum fore opportunum, et conveniens ad utilitatem Ecclesiæ, et confirmationem fidei; ideoque non inter fideles, sed inter infideles miracula faciebant, ut nomine Augustini notatur in libro Quæst. novi Testament., quæst. 63. Unde, quoties faciendum erat miraculum, oportebat ut Spiritus Sanctus mentes eorum specialiter moveret ad judicandum miraculosum effectum expedire, ut dixit D. Thomas dicta quæst. 178, artic. 1, ad 1, tam generaliter, quam in particulari de Apostolis loquens. Hanc vero ipsam Spiritus Sancti motionem quasi ex certa lege et promissione habebant, quoties occasio illam postulabat.

20. *Enucleatur amplius, et cum alio discrimine.* — Hæc vero tam permanens gratia, et frequentia miraculorum, in principio Ecclesiæ fuit necessaria, postea vero cessavit, quia, confirmata fide, jam non est ita necessaria, licet in corpore Ecclesiæ suo modo permaneat, non quidem in determinatis personis, sed quibus talis actualis gratia conceditur, quando et quomodo Spiritus Sanctus vult, ut notavit Augustinus, libr. de Utilit. credend., cap. 16, et libr. de Vera relig., cap. 25, et libr. 1 Retract., cap. 13 et 14, et optime libr. 22 de Civitat., cap. 5 et 8; et D. Gregorius, homil. 29 in Evangel. In hoc autem ipso potest aliquod discrimen inter gratiam sanitarum et operationem virtutum agnoscere, quia gratia sanitarum permanens per modum habitus usque nunc durare videtur in Ecclesia, et interdum communicari aliquibus certis personis, non autem potestas faciendâ miracula, fortasse quia effectus illius gratiæ non solum animis, sed etiam corporibus utilis est, et ad multorum hominum fragilitatem sublevandam vel adjuvandam conveniens, quamvis hæc, quæ ad factum pertinent, ex libera Dei voluntate pendeant. Multa alia, quæ de hac operatione miraculorum desiderari poterant, in dicto 1 tom., in 3 part., disput. 31, a nobis fuse tractata sunt; de fide autem miraculorum, quæ cum hac gratia vel coincidit, vel conjuncta est, dicemus aliqua, de justificatione tractantes, et plura, Deo dante, in tractatu de virtute fidei.

21. *Prophetia propriissime, proprie, et minus proprie accepta.* — Sexta gratia ab Apostolo posita, est prophetia, quæ est una ex potissimis et antiquissimis gratiis gratis datis, et qua Deus maxime usus est ad fidem suam stabiliendam. Disputatio autem de hac gratia latior est quam de cæteris, eamque tradit D. Thomas 2. 2, a quæst. 171 usque ad 175. Nos vero in tractatum prædictum de virtute fidei illam disputationem reservamus: prophetiam enim cum fide in scholastica doctrina conjungere soleo, tum quia multum cum illa convenit, et ad instar illius explicanda est; tum etiam quia fides ipsa per prophetiam maxime tradita et confirmata est. Nunc autem, ut hujus gratiæ notitia habeatur, nonnulla breviter advertemus. Primum, prophetiam hic proprie sumi pro cognitione per divinam revelationem habitam de rebus abditis et occultis, quæ naturaliter ab homine cognosci non possunt, ut sunt futura contingentia, et ea maxime quæ ex libera Dei aut hominis voluntate pendent. Solet enim vox *prophetiæ*, vel *prophetæ* latius in Scriptura sumi. Interdum enim prophetare idem est quod concionari, seu interpretari mysteria ad ædificationem fidei, ut 1 Corinth. 14. Aliquando vero prophetare, idem est quod divinas laudes in spiritu canere, quomodo multi intelligunt ea quæ de Saul inter Prophetas psallente narrantur, 1 Reg. 10 et 19. Propriissime vero prophetia est futurorum præcognitio, et aliquando extenditur ad præterita, quorum nec memoria nec certa signa extabant, et ad præsentia loco distantia et occulta, et ad internas cordium cogitationes: ita ut proprius propheta sit, qui divinitus cognoscit ea quæ longe distant a sensu et naturali cognitione hominum, et ea potest prædicere. Et de hac prophetia loquitur Paulus ex omnium sententia, et maxime de præcognitione futurorum, ut mox amplius explicabimus. Et ita intellexit hanc gratiam D. Thom. 1. 2, et 2. 2, locis allegatis, et super Paulum, ubi etiam expositores omnes.

22. *Apprehensio revelati et assensus intus illustratus, prophetiæ partes.* — Secundo, adverte ad hanc gratiam duo requiri: unum est apprehensio, seu conceptio rei quæ per prophetiam cognoscenda est; aliud est assensus, et iudicium de veritate rei sic propositæ, seu apprehensæ. Ad primum necessaria est revelatio veritatis prophetandæ, quam necesse est fieri per aliquas species intelligibiles, et per locutionem internam, quæ in mente fiat, sive incipiat a sensibus, sine non. Ad secun-

dum vero, id est, ad assensum, necessarium est lumen internum, vel virtus aliqua quæ juvet intellectum ad præbendum assensum veritati revelatæ. Supponimus enim hunc assensum supernaturalem esse, quia excedit omnem naturalem rationem cognoscendi, et ideo per virtutem supernaturalem fieri necesse est. Utrumque igitur horum ad hanc gratiam necessarium est, quia posterius necessario pendet a priori, nemo enim potest iudicium de re aliqua ferre, nisi illam, et rationem, seu medium assentiendi illi, sufficienter apprehendat: prius autem, licet separari possit a posteriori, ad hanc gratiam non sufficit, quia prophetia non consistit tantum in sola apprehensione, sed etiam cognitionem et iudicium rei revelatæ requirit: et ideo neque Pharaon, Genes. 41, neque Nabuchodonosor, neque Balthazar, Daniel. 2, 4 et 5, veri prophetæ fuerunt, licet aliquam inchoationem prophetiæ habuerint, neque etiam Caiphas, Joann. 11, dicens verba habentia sensum propheticum quem non intelligebat, propriam gratiam prophetiæ habuit, sed quemdam instinctum ejus, ut supra attigimus. Quæ est sententia Augustini, l. 12 Genes. ad litt., capite nono; Epiphan., contra hæres. 48; Gregorii, lib. 11 Moral., cap. 12; et D. Thomæ 2. 2, quæst. 171, art. 1 et sequentibus, et quæst. 173, articul. 3 et 4.

23. *Non est habitus propheticus.* — Vera sententia, quam de fide esse dicit Curiel, l. 2, contro. in 1. — Tertio loco, ex his potest breviter colligi quid sentiendum sit in dubio hujus loci proprio, an hæc gratia sit habitus, aut saltem sit permanens ad modum habitus, vel solum sit per modum transeuntis motionis. In quo vera et recepta sententia est, non dari per modum habitus nec permanentem, sed solum quamdiu durat actualis locutio, et motio Spiritus Sancti. Ita docet D. Thom. 2. 2, quæst. 171, art. 2; et late Abul. 1 Reg. 10, quæst. 5, et Matth. 23, quæst. 59; et Scholastici communiter, et aliqui eorum censent esse hanc sententiam de fide certam. Quia Scriptura sæpissime docet prophetam non habere vim prophetandi, neque cognitionem ad hoc sufficientem, nisi quando Spiritus Domini ei actu loquitur, et inspirat; ergo supponit non habere cognitionem propheticam quasi habitualementem, quia cognitionem habitualementem habet homo in manu sua, habitibus enim utimur, cum volumus. Antecedens autem patet ex variis locis Scripturæ, in quibus docemur prophetas non semper potuisse

assequi veritatem, nec respondere ad interrogata, donec vel Deus illis loqueretur, vel ipsi consulerent Dominum, ut Exod. 33; libro 1 Reg., capit. 16; libro 2, capite 19; libro 4, capite 3; Daniel., 2 et 4, et in aliis locis. Propter quæ loca et similia, tradunt etiam sententiam hanc Hieronymus in capite 28 Jerem., et in 35 Ezechiel., et epistol. 125 ad Damas., quæstion. 3; et Gregorius, homil. 1 in Ezechiel. et libr. 2 Dialog. capite 21.

24. *Quatuor distinguenda.* — Ut autem, et certitudo hujus veritatis, et efficacia fundamenti ejus clarius innotescat, duo, quæ diximus esse ad prophetiam necessaria, distinguenda sunt, scilicet, locutio seu revelatio Dei, quæ in mente prophetæ fit per conceptus apprehensivos veritatis propositæ, et assensus, vel virtus assentiendi, seu lumen, quod ad assentiendum præbetur. Deinde oportet distinguere statum prophetæ, vel antequam revelationem habeat, vel postquam illam semel accepit. Idem loqui possumus, vel de eadem materia prophetiæ semel revelata, vel de aliis. Denique distinguere oportet de prophetia per cognitionem, et assensum obscurum et certum, vel per assensum non solum certum, sed etiam evidentem, saltem in attestante. His positis, aliqua sunt assertiones certæ, et aliqua esse possunt sub opinione.

25. *Purus homo non habuit propheticum habitum.* — Primo, certum est, nullum purum hominem habuisse cognitionem propheticam in habitu vel in manu sua, priusquam actualementem revelationem et motionem acciperet, per inspirationem ac locutionem divinam. Hoc maxime affirmant Hieronymus et Gregor., et ex dictis Scripturis aperte habetur. Loquor autem de puro homine ad excipiendum Christum Dominum, qui ex vi unionis habuit etiam in via scientiam beatam et inditam, per quam cognovit omnes veritates revelabiles hominibus per prophetiam, et ita potuit ex propria habituali seu permanente scientia prophetare, nulla expectata revelatione, vel locutione divina. Et ita illum expresse excipit Hieronym., de quo plura in dicto tom. 1, in 3 p., disp. 21, section. 1, diximus. Alii vero homines, cum non habeant connaturalem cognitionem rerum illarum circa quas propria prophetia versatur, non possunt inchoare propheticam cognitionem, nisi a revelatione et locutione divina. Unde, si qui forte in Scriptura vocantur prophetæ, priusquam actualementem revelationem recipiant, non ita vocantur quia jam tales sint, sed, secundum anticipationem

et præordinationem divinam, quia jam a Deo ad tale munus designati sunt. Et hoc modo de Jeremia dicit Deus Jerem. 1: *Priusquam te formarem in utero novi te, et Prophetam in gentibus dedi te*, ut exponit D. Thom., dicta quæst. 171, art. 2, ad 2. Quando vero nobis non constat de tali præordinatione vel designatione divina, non vocatur aliquis propheta, donec incipiat Deus ad eum loqui: et sic de Samuel dicitur 1 Reg. 3: *Cognovit universus Israel, quod fidelis Samuel Propheta esset Domini, scilicet, quoniam revelatus fuerat Dominus Samueli*. Maxime vero dicebantur eo tempore aliqui Prophetæ, quasi permanentes in habitu, non quia locutionem Dei semper audirent, aut prophetiam semper actu reciperent, sed quia frequenter ad eos Deus loquebatur, et inde credebantur esse a Deo quasi ad illud munus deputati, quod insinuat in loco proxime allegato, cum additur: *Crevit autem Samuel, et Dominus erat cum eo*; et infra: *Et addidit Dominus, ut appareret Samueli in Silo*, etc.

26. *De fide est, nullum ad libitum et ad quodvis occultum cognoscendum prophetandi habitum accepisse.* — Secundo, est certum nullum Prophetam (Christum semper excipio) quantumvis insignem, et in statu vel munere prophetandi constitutum, et qui plures propheticas revelationes acceperit, ita recepisse in habitu donum prophetiæ, ut quamcumque rem occultam cognoscere, aut de illa suo arbitrio prophetare posset. Hanc etiam censeo de fide certam, quia evidenter colligitur ex Scriptura et Patribus allegatis, et quia nullus Prophetarum fuit, vel Apostolorum, qui non multa ignoraverit, præsertim cogitationes cordium, et futuros eventus, ex divina dispositione, vel libertate arbitrii pendentes. Ratio etiam est clara, quia res istæ quæ per prophetiam cognoscuntur, non sunt inter se connexæ, ut, revelata una, aliæ necessario revelentur, neque omnium præcognitio aut revelatio est singulis Prophetis necessaria; ergo talis cognitio habitualis non est cur omnibus vel alicui particulari Prophetæ conferatur.

27. *Tertium assertum.* — Tertio, dico maxime certum esse Prophetas non habuisse hanc habitualementem vim prophetandi de quacumque re occulta, quia, non obstante divina revelatione unius, vel aliquarum rerum occultarum, de aliis nullam habebant divinam locutionem, vel testificationem, et consequenter carebant propositione et apprehen-

sione objecti, a qua cognitio prophetica inchoanda est. Hoc probat ratio facta; ideo enim multa a Prophetis ignorabantur, quia nec naturaliter illa cognoscere poterant, neque illis revelabantur. Unde dixit Elisæus, 4 Reg. 4: *Dominus celavit a me, et non indicavit mihi*; et capit. 3, cum prius ignoraret quid responderet Regibus, jussit adduci psalterem: *Cumque caneret psalteres (ait Scriptura) facta est super eum manus Domini, et ait: Hæc dicit Dominus*; nihil ergo aliud fuit, fieri super Elisæum manus Domini, nisi Deum loqui ad illum, nam ideo statim ipse dicere potuit: *Hæc dicit Dominus*, et simili modo ideo antea ignorabat quid diceret, quia Dominus ei non loquebatur. Et similiter, 1 Reg. 16, cum esset Samuel missus a Deo ad unguendum in regem aliquem ex filiis Isai, antequam Deus de aliquo locutus esset, interrogavit de Eliab: *Num coram Domino est Christus ejus?* conjectans forte, ex vultu et statura ejus, illum esse a Deo electum, et ideo dixit illi Deus: *Ne respicias cultum ejus, neque altitudinem stature ejus, etc.*; ac subinde de cæteris intellexit non fuisse electos, quia nihil de illis a Deo audivit, donec de Davide dixit illi Deus: *Surge, unge eum, ipse est enim*. Et idem observari potest in cæteris Scripturæ locis. Denique cognitio prophetica nititur essentialiter in testificatione divina, juxta illud 2 Petr. 1: *Non voluntate humana allata est aliquando prophetia, sed Spiritu Sancto inspirati locuti sunt sancti Dei homines*; et illud Paul. ad Heb. 1: *Olim Deus loquens Patribus in Prophetis*. Et ipsimet Prophetæ sæpe id testantur, et in hoc distinguunt veros a falsis Prophetis, ut patet Jerem. 23, 26, etc.; ergo si Deus non loquitur ad Prophetam de omnibus rebus occultis, propter unius vel alterius revelationem, non potest in illo permanere habitualis cognitio omnium rerum occultarum, ita ut in potestate illius sit illas cognoscere, vel de omnibus prophetare.

28. *Lumen ad assentiendum esse aliquid permanens probabile est.* — Dico quarto: non est certum, principium assentiendi, et judicandi esse veram rem conceptam per revelationem propheticam, non esse aliquod habituale lumen; sed potius est probabile aliquando saltem esse lumen permanens, vel præexistens ante revelationem propheticam, vel in illa infusum. Et imprimis quod non sit certum, hoc lumen non esse habituale, probatur, quia ex ignorantia quam Prophetæ habent de his re-

bus occultis, de quibus non habebant revelationem, non colligitur non habuisse lumen habituale de se sufficiens ad assentiendum, et judicandum de illis, si revelarentur; sed ad summum probant non habuisse species illarum rerum, vel non habuisse medium sufficienter propositum, quo de illis possent judicium ferre; nullum autem est aliud principium, ex quo possit colligi caruisse etiam habituali lumine sufficiente ad tale judicium ferendum, si divina locutio seu revelatio proponeretur. Explicatur a simili, nam in lege veteri aut naturæ fideles ignorabant communiter mysterium Trinitatis, quia illis non erat revelatum, neque propositum, et nihilominus habebant habituale lumen fidei de se sufficiens ad cognoscendum et credendum illud mysterium, si sufficienter proponeretur; ergo ex ignorantia vel carentia revelationis non recte infertur carentia habitualis luminis. Et nunc parvulus baptizatus, educatus in sylvis, perveniens ad usum rationis carebit notitia actuali et cognitione fidei, et nihilominus retinebit habitum fidei; ergo ex sola ignorantia non recte colligitur carentia habitualis luminis.

29. *Confirmatur.* — Et confirmatur hæc pars, probando alteram de probabilitate hujus luminis. Nam cum omnes Doctores catholici fateantur, assensum propheticum esse certum, dubitant tamen an sit evidens vel obscurus, et quidam affirmant esse evidentem, alii esse obscurum. Ego vero utriusque generis esse posse propheticam revelationem sentio: et quibusdam personis, vel de quibusdam rebus fieri revelationem cum evidentia veritatis revelatæ; in aliis vero fieri sine evidentia veritatis cum sufficienti propositione ad certum assensum. Censeoque hæc duo genera prophetiæ esse inter se specie distincta, et illam, quæ est evidens, esse etiam specie distinctam a cognitione fidei infusæ: alteram vero, quæ est obscura, non differre specie a fide, sed in materia, vel in modo accidentario revelationis. Quæ nunc suppono, et probationem in proprium tractatum de fide remitto. Jam ergo probatur intentum, quia si Prophetæ non cognoscit evidentem rem sibi revelatam, non indiget alio lumine ad assentiendum, nisi lumine fidei; at hoc lumen habituale est; sed est probabile illam cognitionem sæpe esse obscuram, et ejus assensum non esse specie diversum a fidei actu; ergo etiam est probabile, lumen illud, quo Prophetæ utitur, habituale esse ac permanens, solumque indigere actuali

motione gratiæ auxiliantis, et revelationis gratis datæ per infusionem, vel compositionem, aut aliam similem motionem specierum intelligibilium, per quam res sufficienter proponatur, tanquam a Deo testificata, uti, verbi gratia, cum Deus dixit Abraham: *Suspice cælum, et numera stellas, si potes, sic erit semen tuum*, valde probabile est illam fuisse obscuram, licet propheticam revelationem, cui Abraham præbuit assensum per habituale lumen fidei, quod jam habebat cum actuali auxilio et revelatione. Et ita hoc lumen communiter supponebatur in Prophetis ante actualem revelationem, posset vero primo infundi, si homini non habenti fidem talis fieret revelatio, qua ad assentiendum efficaciter induceretur, et tunc transacta revelatione actuali lumen permaneret, quia de se est habitus permanens, ut constat. Neque contra hoc obstat quod prophetia sit gratia actualis, quia illud lumen, ut permanens, sine actuali revelatione non habet rationem prophetiæ, nec per se ordinatur ad aliorum utilitatem, ut magis statim explicabimus.

30. *Habituale lumen non infunditur ad evidentem assensum propheticum.* — At vero, si prophetia fiat per revelationem et cognitionem evidentem, vel quoties ita fit, tunc cessat ratio facta, quia talis cognitio non fit per lumen fidei, et tunc probabilissimum est, verumque esse existimo, ad talem assensum et cognitionem non infundi habituale lumen, quod transacta revelatione et cognitione actuali, per modum habitus permaneat. Hoc non potest efficaciter probari ex Scriptura et Patribus; tum propter dicta, quia ex Scriptura et Patribus solum probatur, Prophetas non accipere cognitionem aliarum rerum, præterquam earum quæ actualiter eis revelantur; quod vero illarum rerum, de quibus semel illuminantur, non retineant lumen per modum habitus, nullibi in Scriptura, vel Patribus, quod ego sciam, legitur; tum etiam quia Scriptura et Patres eodem modo loquuntur de Prophetis, sive obscuram, sive evidentem notitiam recipiant. Neque etiam ratione convinci potest, quia non repugnat tale lumen esse evidens et esse permanens, licet non sit lumen gloriæ, sicut est lumen scientiæ infusæ abstractivæ. Nihilominus sententia communis probabilior est, et ratio ejus reddi potest ex differentia inter utrumque genus prophetiæ, quia quando est obscura, in substantia est cognitio fidei, et ideo lumen, a quo procedit, est habituale, non quia hoc per se sit neces-

sarium ad propheticam cognitionem ex generali ratione sua, sed quia alioqui lumen illud de se tale est, et essentialiter pertinet ad ordinem gratiæ gratum facientis. At vero quando cognitio Prophetæ est evidens, non est a lumine fidei, nec ab aliquo habitu, qui per se pertineat ad ordinem gratiæ gratum facientis, et ideo non fit per aliquod principium creatum permanens per modum habitus, quia solum datur ad aliorum utilitatem, et ideo tantum datur in ea occasione et opportunitate, in qua ad hujusmodi finem illius usus necessarius est. Unde quia ille usus non est ordinarius, sed raro et juxta dispositionem divinæ providentiæ confertur, ideo congruentius est ut ad illum habituale lumen non infundatur.

31. *Explicatur et roboratur iterum.* — Accedit quod tale lumen esset quædam scientia per se infusa: hæc autem secundum ordinariam legem non infunditur permanentem viatoribus, sed ad summum in quodam raptu, vel actuali mentis elevatione, quod etiam est utilius ad ostendendam gratiam Dei, et conservandam hominis utilitatem. Ac denique Deus non infundit scientiam ex parte luminis, nisi etiam infundat species, et usum talis luminis homini concedat, sicut in scientia Christi videmus, quia opera Dei perfecta sunt et utilia. Cum ergo Deus non concedat Prophetæ permanentem reliqua requisita ad usum illius luminis, ut declaratum est, credendum est neque ipsum lumen permanentem tribuere. Statim vero occurrebat tractandum an illud lumen actuale, quod in actu prophetiæ cognitionis confertur, sit aliquid creatum distinctum ab ipso actu quo Prophetæ videt clare rem sibi revelatam: vel sit tantum speciale auxilium Dei, seu ipsemet actus, ut ab ipsa virtute Dei immediate procedens. Item, si est aliquid creatum distinctum ab actu, an sit transiens cum actu ex natura sua, vel solum quia Deus non vult amplius illud conservare. Sed hæc dubia ejusdem rationis sunt cum similibus, quæ de aliquibus motibus gratiæ sanctificantis infra tractanda sunt, et ideo illa nunc omittimus: nam si in prophetia aliquid habent speciale, ad proprium tractatum de fide et prophetia spectat.

32. *Aliquid per modum habitus manet in Prophetæ, peracta revelatione.* — Ultimo, dicendum est, post acceptam revelationem propheticam, et transactam actualem cognitionem, et judicium de illa, manere in Prophetæ aliquid per modum habitus, quo possit eandem rem cognoscere, eique assentire cum